

מירי הייתה אחת מאתנו

לאחר קבלת הדוקטורט ממכון ויצמן, נסעה פרופ' מרים (מירי) סורוז'ון לאוניברסיטת טאפטס (Tufts) שבארצות הברית, ושם השתלמה במסגרת הבתר-דוקטורט. בשנת 1987 הצטרפה לסגל הבכיר במחלקה למדעי הטבע והחיים באוניברסיטה הפתוחה (האו"פ) בדרגת מרצה בכיר, ובמהלך השנים התקדמה עד לדרגת פרופסור מן המניין.

ב-27 שנותיה באו"פ, מירי תמיד מילאה תפקידי מפתח בתחום המינהל האקדמי: דיקן לימודים, חברה במועצת האו"פ, חברה בוועד המנהל, יו"ר הוועדה לקליטת חוקרים מצטיינים, חברה בוועדות המינויים, דיקן מחקר ועוד.

בד בבד עם תפקידיה הרבים באו"פ, המשיכה מירי גם במחקר פעיל והתמקדה בשני כיווני מחקר: האחד, במכון ויצמן, שם חקרה, בשיתוף פעולה פורה וארוך שנים עם פרופ' שרה פוקס, את המחלה האוטואימונית מיאסתניה גרביס (Myasthenia gravis), המתבטאת בחולשת שרירים. במחלות אוטואימוניות, כלומר מחלות של חיסון עצמי, נגרמת תקלה במנגנון הסבילות החיסונית שבתאי מערכת החיסון בגוף, וכתוצאה מכך מערכת החיסון תוקפת תאים ורקמות של הגוף עצמו במקום לתקוף פולשים חיצוניים. ביטוי אופייני למחלות אוטואימוניות הוא מוות של תאים והרס של רקמות המתרחשים באזור כלשהו בגוף ללא סיבה ברורה. מירי חקרה את מחלת המיאסתניה גרביס במטרה לפתח שיטות טיפול חדשות, שכן השיטות הקיימות מלוות בתופעות לוואי משמעותיות ומכבידות.

כיוון מחקרי אחר היה בשיתוף פעולה עם פרופ' דרורית נוימן מאוניברסיטת תל-אביב. אחד הנושאים שהן חקרו היה חלבון העמילואיד (APP, Amyloid precursor protein), שקשור למחלת האלצהיימר. למשל, באחד המאמרים שפרסמו

השתיים בתחילת הדרך המחקרית הזו, הן בדקו את ההשפעה של ביטוי יתר של חלבון העמילואיד, כפי שקורה לעתים במחלת האלצהיימר. נושא מחקר נוסף שמירי התמקדה בו בשיתוף עם פרופ' נוימן היה הביולוגיה של קולטן בשם אריתרופויטין (Erythropoietin), הורמון המופק בכליה. לתאים במח העצם יש קולטנים להורמון זה וקישור ההורמון לקולטן מעודד יצירת כדוריות דם אדומות. לאריתרופויטין תפקידים ביולוגיים חשובים נוספים, ובטיפול בסוגי אנמיה שונים נעשה שימוש באריתרופויטין מלאכותי.

לשם ביצוע מחקרה, עלה בידה של מירי להשיג מימון רציף וארוך שנים מקרנות תחרותיות ויוקרתיות כמו זו של האיחוד האירופי, קרנות ייעודיות לחקר מחלות כמו מיאסתניה גרביס, קרן המדען הראשי במשרד הבריאות ועוד. מחקרים אלה, שבמהלכם מירי גם הנחתה סטודנטים לתארים מתקדמים, הניבו עשרות מאמרים ופרקים בספרים, וגם כמה פטנטים.

בתחום ההוראה באו"פ מירי הייתה אחראית על פיתוח והוראה של מקבץ רחב של קורסים לתארים במדעי החיים, בהם קורסים באימונולוגיה (קורס רגיל, קורס מעבדה וקורס סמינריוני), בתורת הנגיפים, בגנטיקה ועוד. במחלקה למדעי הטבע והחיים, כמו גם באוניברסיטה הפתוחה, זכתה מירי להערכה רבה ביותר בקרב עמיתיה ותלמידיה, והיא הייתה אחד מעמודי התווך של מחלקה.

אבל, מעל לכול, בלטה אישיותה יוצאת הדופן של מירי. יחסיה עם הסובבים אותה היו שילוב של הערכה הדדית, קשרים עמוקים על בסיס עניין מדעי, ובצדם ידידות אמיתית. פעמים רבות השכילה מירי לרקום שילוב בונה ומעצים של חברות ויחסים מקצועיים. עם זאת, מירי הייתה בעלת דעות נחרצות, גם כאשר ידעה שאלה לא בהכרח תנעמנה לאוזני השומע. אבל דבריה תמיד נאמרו בטעם, היו מבוססים ונועדו לתמוך ולכוון את בני ובנות שיחה. מירי הייתה מדענית סקרנית, קפדנית, עם ראייה מקורית ויצירתית. היא ניחנה ביכולת

להבחין בפרטים הקטנים, בד בבד עם הבנה כוללת של מצבים ותהליכים. באישיותה האצילית, מירי שימשה מקור השראה לסובבים אותה והטביעה בהם את חותמה.

נפלה בחלקנו באו"פ זכות גדולה – מירי הייתה אחת מאתנו. אנחנו כואבים את לכתה.

פרופ' ענת ברנע, המחלקה למדעי הטבע והחיים
האוניברסיטה הפתוחה

